

Tilastokeskukselle toimitettavien aineistojen tietoturvaperiaatteet

Tilastokeskuksen aineistojen tiedonsiirtojärjestelmän avulla vastaanotetaan tilasto- ja tutkimustarkoituksiin toimitettavia tietoaineistoja. Vastaanotetut aineistot jaetaan keskitetysti edelleen aineistoa hyödyntäville tilastoille ja tutkijapalveluille. Tässä dokumentissa kuvataan tiedonsiirtojärjestelmän ja tietojenkäsittely-ympäristön rakennetta ja toteutusta tietoturvan näkökulmasta.

Yleiset tietoturvaan liittyvät asiat

Fyysinen tietoturva

Fyysisestä tietoturvasta huolehditaan yhdessä valtion tieto- ja viestintäkeskus Valtorin kanssa. Palvelimet sijaitsevat Valtorin valvotussa konesalissa. Palvelimia ylläpidetään säännöllisesti ja hyvien ylläpitoperiaatteiden mukaisesti.

Tietoturvasta huolehditaan samoilla elementeillä myös etättyötä tehtäessä.

Käyttövaltuushallinta

Tilastokeskuksessa käyttövaltuuksia hallitaan Valtorin tuottamalla käyttövaltuushallintajärjestelmällä. Käyttövaltuudet ovat työroolipohjaisia ja niissä noudatetaan pienimmän käyttövaltuuden periaatetta. Työntekijän työrooli määräytyy hänen hoitamiensa tehtävien pohjalta. Esihenkilö hakee työntekijälle työtehtävän vaatimat työroolit käyttövaltuusjärjestelmässä. Palvelimille myönnetään pääsyoikeus vain sellaisille henkilöille, joilla on työroolinsa puolesta tarve päästä niille.

Lokitus

Lainsäädäntö antaa yleisvaatimukset lokitietojen käsittelylle. Lisäksi lokitietojen keräämisestä ja käsittelystä (ns. lokienhallinnasta) on saatavilla valtiosektorille osoitettuja ohjeita sekä Tilastokeskuksen oma lokipolitiikkapäätös.

Lokitapahtumia tuotetaan esimerkiksi virhetilanteista ja tietoturvapoikkeamista, kriittisen tiedon käsittelystä ja lukemisesta.

Kaikesta tietoaineistoihin liittyvästä käsittelystä kerätään tapahtumatietoa keskitettyyn lokitusjärjestelmään. Lokien käyttöoikeudet ovat rajattu vain nimetyille henkilöille, joiden työtehtävä edellyttää lokitietojen tarkempaa käsittelyä.

Aineistosopimusta ohjaavat säädökset

Jokainen Tilastokeskuksen palvelukseen tuleva allekirjoittaa palvelussuhteen alussa salassapitositoumuksen. Se velvoittaa henkilön olemaan kertomatta sivulliselle palvelussuhteen aikana tietoonsa saamia seikkoja, jotka määrittellään salassa pidettäviksi tilastolain tai viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain perusteella taikka viranomaisen erikseen antaman määräyksen mukaan.

Tilastokeskus solmii aineiston omistajan kanssa oikeudellisen aineistosopimuksen, toimittaa erillisen tietopyynnön, tai sopii muulla tavalla aineiston toimittamisesta Tilastokeskukselle.

Sopimuksessa ja tietopyynnössä kuvataan tietosuojaan ja tietoturvaan liittyviä asioita. Tietoturvasta ja tietosuojasta säädetään mm.:

- EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa (EU) 2016/679
- tietosuojalaissa (1050/2018)
- laissa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019)
- tilastolaissa (280/2004) ja

- laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

Tiedonsiirto Tilastokeskuksen palvelimelle

SFTP-tiedonsiirrossa tai tiedonsiirron selainpalvelussa (HTTPS) aineiston toimittaja toimittaa aineiston tiedostot Tilastokeskuksen suojatulle palvelimelle. Automaattinoudossa Tilastokeskus noutaa tiedostot aineiston toimittajan suojatulta palvelimelta vahvasti salattua tietoliikenneyhteyttä käyttäen.

Rajapintahaut ja verkkoharavointi

Edellä kuvatun tiedostojen siirtojärjestelmän lisäksi tietoja voidaan hakea suoraan tiedon tuottajien API-rajapinnoista tai verkkosivuilta.

Tietojen haku API-rajapinnoista suoritetaan ohjelmallisesti noudattaen rajapinnan tarjoajan määrittelemiä käyttöehtoja. Usein rajapinnan käyttö perustuu tiedon tuottajan ja Tilastokeskuksen väliseen sopimukseen. Tällöin Tilastokeskus saa rajapintaan tunnistautumista varten käyttövaltuuden ja tunnukset, joiden avulla tietojen haku on mahdollista.

Verkkoharavointi on automatisoitu tiedonkeruun menetelmä, jossa tiedot kerätään määrämuotoisena verkkosivujen lähdekoodista. Tilastokeskuksen yleiset verkkoharavoinnin toimintaperiaatteet ovat luettavissa [Tilastokeskuksen verkkosivuilla](https://www.stat.fi/kyselyt#org) (<https://www.stat.fi/kyselyt#org>).

Aineistojen vastaanottoprosessi

Tietoaineistojen tietoturvaa määrittelee henkilöiden käyttövaltuusroolit. Aineistojen vastaanotto on määritelty yhdeksi käyttövaltuuden työrooliksi, joka haetaan aineistojen vastaanotosta vastaaville henkilöille, joiden työtehtävät näitä käyttövaltuuksia edellyttävät. Vastaavasti käyttövaltuuksien työroolit haetaan tilastotuotantoprosessin muiden vaiheiden työrooleilla.

Aineistojen vastaanottopalvelu vastaa saapuneiden aineistojen ohjaamisesta raakadatarannan aineistokohtaisiin hakemistoihin tai tilastojen omiin työkansioihin. Datan kohdehakemiston oikeudet ovat rajoitetut ja ne myönnetään Tilastokeskuksen käyttövaltuushallinnan mukaisesti työtehtäväperusteisesti. Esihenkilö määrittää alaistensa oikeudet eri rakenteisiin.

Aineistojen säilytys, arkistointi ja hävittäminen

Tilastotarkoituksiin kerättyjen tietojen säilyttämisestä on säädetty tilastolain 10 a §:ssä. Lisäksi Kansallisarkiston päätöksen (KA/19843/07.01.01.03.01/2017) perusteella digitaaliset tilastoaineistot säilytetään pysyvästi.

Aineistot varmistetaan varmistuspolitiikan mukaisesti ja niiden palauttamista varmistuksilta harjoitellaan säännöllisesti.

Tutkimuskäyttö

Tilastokeskus voi tilastolain (280/2004) 13 §:n nojalla luovuttaa tai antaa käyttöoikeuden tilastointitarkoituksiin kerättyihin salassa pidettäviin tietoihin, joista tilastoyksikön suoran tunnistamisen mahdollisuus on poistettu.

Tilastolain (280/2004) 19 §:n nojalla tietoja iästä, sukupuolesta, koulutuksesta, ammatista sekä sosioekonomisesta asemasta voidaan luovuttaa myös tunnistetietoineen. Tilastokeskus voi luovuttaa tietoja kuolemansyistä tunnistetietoineen julkisuuslain (621/1999) nojalla.

Tutkimusaineistojen käyttö perustuu määräaikaisiin käyttö lupiin, jonka avulla nimetty tutkija tai tutkijat saavat oikeudet Tilastokeskuksen tutkijapalvelujen

käyttöjärjestelmään (FIONA). Suorat tunnistetiedot pseudonymisoidaan tutkijakäyttöön hankekohtaisesti.

Tietojen siirto järjestelmästä omalle tietokoneelle on estetty. Käyttöluvan päätyttyä, käyttöoikeudet aineistoon poistetaan.

Aineistojen tutkimuskäytöstä saat lisätietoja Tutkijapalveluiden säännöt – dokumentista sekä tutkijapalvelut@stat.fi -sähköpostiosoitteesta.

Lisätiedot

Lisätietoja aineistojen vastaanottoon tai aineistojen luovuttamiseen liittyen saa lähettämällä sähköpostia osoitteeseen aineistojen.vastaanotto@tilastokeskus.fi. Tietosuojaan liittyvissä asioissa saa lisää tietoa osoitteesta tietosuoja@tilastokeskus.fi. Tiedonsiirtoon liittyvissä teknisissä kysymyksissä voi olla yhteydessä osoitteeseen tiedonsiirto@stat.fi.